

Fajka typu "Café"

V 60. rokoch 20. storočia sa dostala do múzea spolu so súborom ďalších fajok od Júliusa Vágovitsa fajka typu Café. Tento predmet je v súčasnosti uložený v archeologickej zbierke múzea a patrí medzi unikátne nálezy fajok nášho múzea.

V Strednej Európe sa tento typ fajok s obľubou používal v prostredí kaviarní v 2. polovici 19. a 1. polovici 20. storočia. Fajky boli hromadne vyrábané, ich typickým znakom bola biela a rôzne odtiene bledosivej farby a rastlinná, geometrická, prípadne figurálna výzdoba ich povrchu. Vyrábali sa prevažne v Rakúsku, Čechách a v južnom Nemecku.

Ide o nepoškodenú dvojdielnu fajku vyhotovenú v dvojdielnej forme, ktorá pozostávala z hlinenej časti a drevenej trúbeľky. Vysoká hlavička fajky má valcovitý tvar, ktorý smerom k jej

spodnej časti sa mierne zužuje. Krátky valcovitý krk sa pripája v ostrom uhle k stlačenému dnu spodnej časti hlavičky. Okraj ústia jej krčka je ukončený prstencom, ktorý zdobí plastický palmetový ornament. Spodná časť krčka fajky je zdobená plastickým motívom úponku. Povrch valcovitej vrchnej časti hlavičky pokrýva ornament podobajúci sa na plastickú plátňovú väzbu.

Na pravej strane krčka fajky sa nachádza nápis „KOLÍN“ a na ľavej strane zasa iniciálky „MM“. Tieto nápisy nám presne lokalizujú dielňu, v ktorej fajka bola vyrobená. Ide o fajkársku dielňu stredočeského Kolína, ktorá bola známa svojou výrobou hlinených fajok tzv. gypsoviek. Vlastníkom tejto dielne bol Moric Mahler, ktorý ju prevádzkoval od 90. rokov 19. storočia až do roku 1937.

Fajka sa zachovala vo veľmi dobrom, nepoškodenom stave, avšak bez trúbky. Výška jej hlavičky dosahuje 6,2 cm a dĺžka krčka 4,7 cm.

Zvláštnosťou používania týchto fajok je, že návštevníkom kaviarní boli voľne dostupné. Každý potenciálny záujemca o zapálenie si takejto fajky mal k dispozícii osobitnú drevenú trúbku, ktorá sa po jednorazovom použití z hygienických dôvodov vyhodila.

Zbierkový predmet môžeme priebežne datovať do obdobia konca 19. storočia až 30. roky 20. storočia.